

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

4 Externi veniant, si sit sententia discors.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

nicentur, nec ante ex parocia exeant, quam, quæ perpetrarant, digne emendent. Quorum excommunicatio leniori eorum, & proprio Episcopo significanda est, ne eos recipiat, antequam illius redeant, ubi rapinam & fecerunt, & ibi omnia pleniter emendent.

QUESTIO IV.

Porro cuius iudicium sibi expendendum sit, si iudices electi inter se discordare caperint, in concilio Antiocheno, cap. 14. sic invenitur definitum.

C. I. *¶* A quo sit ferenda sententia, quando compromissibus Episcopi discordant.

Si quis Episcopus criminaliter a iudicio Episcoporum fuerit accusatus, contingat autem Episcopos provinciam, qui conveniunt, diversas habere sententias, & alios quidem innocentem eum pronunciare, alios reum, propter huiusmodi controversiam amputandam placuit sanctæ synodo metropolitanum & Episcopum alterius provincie vicinæ advocari, & aliquantos eum eo Episcopos alios, qui pariter residentes, quæcunque fuerint, animant quæstiones: propter hoc, ut firmum sit iudicium; quod ab unius provincie Episcopis fuerit promulgatum.

¶ Caput hoc in multis etiam vetustis Gratiani exemplaribus citatur ex concilio Laodiceno: In quo tamen perantiquo est ex concilio Antiocheno, quod etiam extat, & est antiqua versio.

I Metropolitani] Gratian exemplar hic valde differt ab hac versione. Nam ex his verbis colligitur concilium unius provincie, in quo necesse est adesse propriam metropolitanum, posse advocare vicinam provinciam metropolitanam, cum aliquot Episcopis. Quod Martinus etiam Bracarenfis in sequenti capite, quod ex concilio Antiocheno accepit, confirmat. Græcè vero locus ita habet: *ἰδὲ τῆ ἀρχῆ σιωδῶ τῆς τῆς μετροπολιτικῆς ἐπίσκοπον, ὅς τῆς ὑποκείμενης ἐπαρχίας μετὰ ἀλλοῦ ἐπισκοπῆς πῶς τῆς ἐπισημοῦστας, καὶ τῶ ἀμεταρῶστων. Ἀλλ' ὁσὺ τας, τῶ βιθαιῶσται σὺ τῆς τῆς ἐπαρχίας τῶ παρὰ τῶ ἄλλοιων.* Quod Dionysius, quemadmodum etiam est in codice canonum, sic verum: Sanctæ synodo placuit, ut metropolitanus Episcopus a vicinæ provincie iudices alios convocet, qui controversiam tollant, ut per eos similes, & per comprovinciales Episcopos, quod iustum visum fuerit, approbetur. Ac sane, quæ metropolitanus ad alterius metropolitanum vocationem debet venire, atq. in eodem concilio duo metropolitani futuri essent, cuius ratio continetur.

C. II. *¶* Quando iudices electi de sententia inter se discordare exiterint, de vicinâ provinciam Archiepiscopus advoceatur.

Item ex concilio Martini Papæ e, [id est, Episcopi Bracarenfis, c. 17.]

Si quis Episcopus in aliquibus causationibus iudicatur, & viderit ipsos Episcopos, qui in provincia sua sunt, inter se iudicio discrepare, & alii videantur eum, qui iudicatur, iustificare, alii condemnare, pro definitione huius dissensionis, hoc placuit sancto concilio, ut de provincie vicinæ alter metropolitanus convocetur Episcopus, ut per eum confirmetur, quod secundum rectum placuerit canonem.

¶ Res ista in provincia primatens habuerit, ad quem negotia, quæ metropolitanum terminari non valent, referenda sint.

a alitercipiani. *b* al. rapinas. *c* Burch. l. 1. c. 150. Ivo p. 5. cap. 269. *d* al. de aliquibus causis criminalibus. *e* In capitulis synod. Grat. cap. 17.

C. III. *¶* Primari deferantur negotia, quæ metropolitanus explicare non valet.

Unde Bonifacius Papa, Episcopus I Gallia.

Si a inter Episcopos eisdem concilii dubitatio emergerit de ecclesiastico iure, vel de aliis negotiis, primum metropolitanus eorum cum aliis in concilio considerans rem diiudicet, & si non acquiescat utraque pars iudicatis, tunc Primas regionis inter ipsos audiat, & quod ecclesiasticis canonibus, & legibus vestris consentaneum sit, hoc definiat, & nulla pars calculo eius valeat contradicere.

I Episcopis] Sic est emendatum ex aliquot vetustis codicibus, Burchardo, Ivone & Polycarpo: Antea erat, populis. Similima vero hinc capiti legitur Novella 123. cap. 34. apud Iulianum antiochenum.

C. IV. *¶* De eodem. PALEA.

[Item Alexander Papa]

Si metropolitanus a quocunque comprovinciali Episcopo in causa propria appellatus eum audire distulerit, in proxima synodo negotii sui habeat licentiam exercendi, & quidquid per e iussitiam a comprovincialibus suis fuerit statutum, debet custodiri.

I Episcopo] Burchardus & Ivo addunt, bis fuerit in causa, &c.

Sed si omnium comprovincialium concordia sententia fuerit damnata, manebit erga eum immobilis censura.

C. V. *¶* Episcopus, qui ab Episcopo sua provincie consonam sententiam reportaverit, ab alio iudicari non poterit.

Unde in Antiocheno concilio, cap. 15. legitur.

Si quis Episcopus criminaliter accusatus ab omnibus, qui sunt intra provinciam, Episcopis, acceperit denam, consonamque sententiam, ab aliis ulterius iudicari non poterit, sed manere circa eum oportet tanquam convenientem, quæ ab omnibus prolata est, firmam, ratamque sententiam.

Subintelligendum vero est, nisi ad iudicem majoris auctoritatis fuerit provocatum. Tunc enim per appellationem soluta sententia firmitatem non obtinet.

C. VI. *¶* Semel definitum retractari non licet, nisi ubi maior auctoritas fuerit.

Unde Nicolaus Papa ait in ep. ad Carolum regem, cuius initium, [Nunquam dolorem generat.]

Quod e bene semel definitum est, & interpositis iuramentis deliberatum, nulla debet iteratione (nisi fortassis ubi fuerit maior auctoritas) retractari.

C. VII. *¶* In renovatione iudicii, B. Petri memoria est habenda.

Item ex concilio Sardienfi, c. 4.

Osius Episcopus dixit: Quod si aliquis Episcopus ad iudicatus fuerit in aliqua causa, & putat se bonam causam habere, ut iterum iudicium renovetur, si vobis placet, sancti Petri Apostoli memoriam honoramus, ut scribatur vel ab his, qui examinaverunt, vel etiam ab aliis Episcopis, qui in provincia proxima morantur, Romano Episcopo. Et si iudicaverit renovandum esse iudicium, renovetur, & de iudice. Si autem probaverit talem causam, ut ea non reficiatur, quæ acta sunt, quæ decreverit Romanus Episcopus, confirmata erunt. Si hoc ergo omnibus placet, statuitur: synodus respondit: Placet.

a Polyc. lib. 5. tit. 4. Burch. l. 1. cap. 57. Ivo p. 5. c. 167. Pamm. l. 4. cap. 22. *b* Burchard. lib. 1. c. 39. Ivo p. 5. cap. 269. *c* al. propter d. al. excoeruit. *e* Burch. l. 9. cap. 49. Nicol. Episcopi qui in Concilio Antiocheno conveniunt. *f* Anselmo: lib. 2. cap. 77. *g* paulo aliter in Græco.